

Державний вищий навчальний заклад
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Центр інформаційних технологій

Володимир Нелюбов, Олексій Куруца

ПРЕЗЕНТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ ГШЕРПОСИЛАННЯ

Це ознайомча версія презентації в форматі PDF, в який не відтворюються: відео, звук, ефекти анімації тощо.
Повнофункціональна версія презентації в форматі PowerPoint розміщена за адресом <https://bit.ly/31q8qXV>

В статті розглянуто створення на слайдах внутрішніх і зовнішніх гіперпосилань.

Рецензенти:

– кандидат фізико-математичних наук, доцент, завідувач кафедри природничо-математичної освіти та інформаційних технологій Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти Орос В. М.

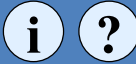
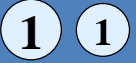
– директор навчально-наукового інституту євроінтеграційних досліджень, кандидат історичних наук, професор кафедри міжнародних студій та суспільних комунікацій Артьомов І. В.

Рекомендовано до публікації науково-методичною радою ДВНЗ «УжНУ» (протокол № 5 від 22 жовтня 2020р.), затверджено Вченою Радою ДВНЗ «УжНУ» (протокол № 7 від 27 жовтня 2020р.)

© В.О. Нелюбов, О.С. Куруца, 2020

© УжНУ, 2020

Робота зі статтею здійснюється керуванням кнопками і клавішами.

Значки	Дії
	Для відтворення мультимедіа (анімація, відео, звук) клацніть мишкою по об'єкту, на який указує палець.
	Для переходу до інших статей використовуйте ЗМІСТ, який розташовано на головній сторінці збірнику за адресом http://www.it-center@uzhnu.edu.ua .
	Для переходу до наступного слайду клацніть у будь-якому місці поточного слайду або натисніть клавішу Page Down, або N, або →, або пропуск.
	Для переходу до попереднього слайду натисніть клавішу Backspace, або Page Up, або P, або ←.
	Для завершення роботи клацніть значок або натисніть клавішу Esc.
	Дотримуйтесь наших рекомендацій і порад, позначених значком.
	Клацання по значку виводить довідку про термін або об'єкт. Повторне клацання по значку приховує довідку.
	Цифрою у кружечку позначені рисунки та посилання на них у тексті.

Гіперпосилання на слайди в підручнику

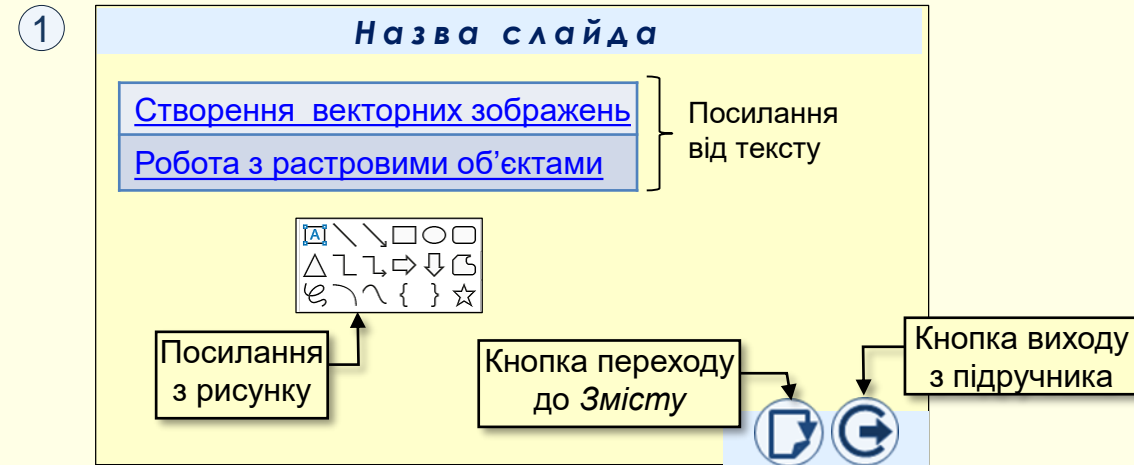
Е-підручник має складну структуру та складається з великої кількості зв'язаних елементів. Приклад структури е-підручника наведено у нашій статті [Етапи підготовки та структура підручника](#). Крім того потрібна інформація може знаходитися у будь-якому мистці вашого ПК, або буд-де у мережі. Автор підручника має передбачити та забезпечити доступ читача до потрібної інформації, що може знаходитись будь-де. Для цього використовується механізм *Гіперпосилань* або просто *Посилань*.

До будь-якого об'єкта на слайді (тексту, рисунку, кнопки, піктограми тощо) додається посилання (адреса) на будь-який об'єкт до якого необхідно перейти. Тобто передбачається адекватна реакція підручника на дії читача. Це забезпечує таку важливу характеристику е-підручника як *інтерактивність*. На прикладах розглянемо створення внутрішніх посилань на слайди всередині підручника та зовнішніх посилань на файли поза межами підручника.

Внутрішні посилання

Переважає більшість посилань здійснюється між слайдами в межах е-підручника. В загальному випадку необхідно забезпечити наступні переходи:

– перехід між слайдами в прямому і зворотному напрямках, наприклад, перехід зі слайда з текстовим поясненням навчального матеріалу до слайда з відео поясненням та повертання до текстового слайду. Зазвичай посилання додаються до тексту або будь-якого графічного об'єкту ① ;

- перехід до будь-якого слайду зі змісту;
- перехід з будь-якого слайду до змісту;
- вихід з підручника з будь-якого слайда.

Зазвичай останні три переходи та дії здійснюються додаванням посилань до кнопок або піктограм ① .

Зрозуміло, що попередньо повинні бути створені слайди з об'єктами, від яких здійснюються посилання та слайди з об'єктами, на які здійснюються посилання.

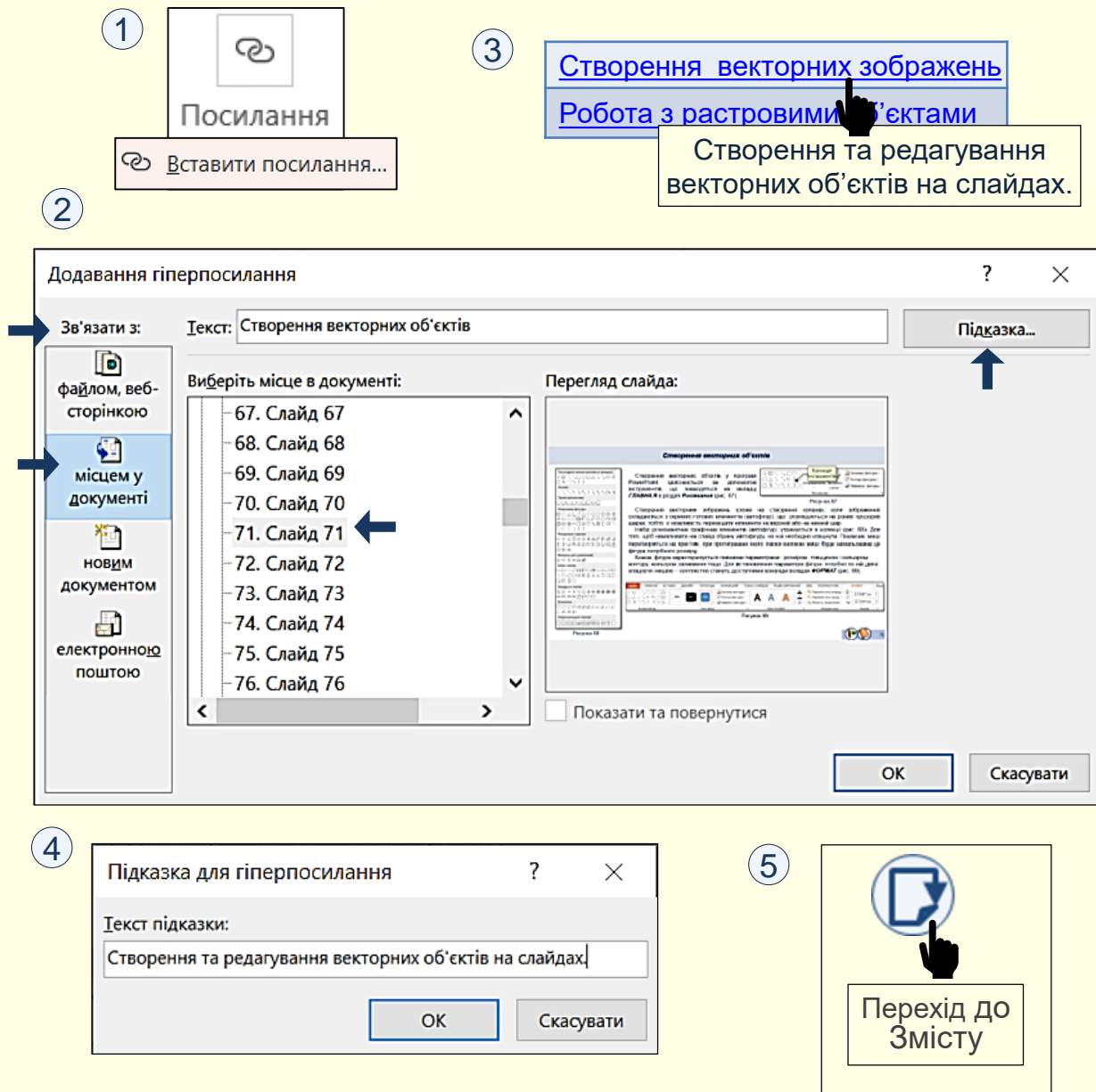
Гіперпосилання на слайди в підручнику

Спочатку необхідно виділити об'єкт (текст, малюнок, фотографію тощо), наприклад, виділено текст *Створення векторних об'єктів*. Після чого необхідно виконати команду *Вставлення* → *Посилання* → *Вставити посилання* ①.

Відкриється діалог *Додавання гіперпосилання* ②, в якому в групі *Зв'язати з:* обрати опцію *місцем у документі*. В групі *Виберіть місце в документі* відображаються всі наявні в підручнику слайди, де необхідно клацнути потрібний (у прикладі, Слайд 71). Цей слайд одночасно з'являється в групі *Перегляд слайда*, що полегшує орієнтування. Після натискання кнопки *ОК* буде встановлено посилання від виділеного тексту до слайда, про що свідчить зміна кольору напису на синій і його підкреслення ③.

Після того як створено гіперпосилання на потрібний об'єкт діалогове вікно *Додавання гіперпосилання* ① не закривається. У верхньому лівому кутку вікна необхідно натиснути кнопку *Підказка*. Відкриється діалог *Підказка для гіперпосилання* ④, в полі якого необхідно ввести текст підказки, наприклад, *Створення та редагування векторних об'єктів на слайдах*.

Тепер, при наведенні вказівника миші з на об'єкт з гіперпосиланням, він перетвориться на вказівний палець та впливе віконце з підказкою ③ ⑤. Це важливо для графічних об'єктів з гіперпосиланнями, бо вони не відрізняються від звичайних об'єктів без посилань.

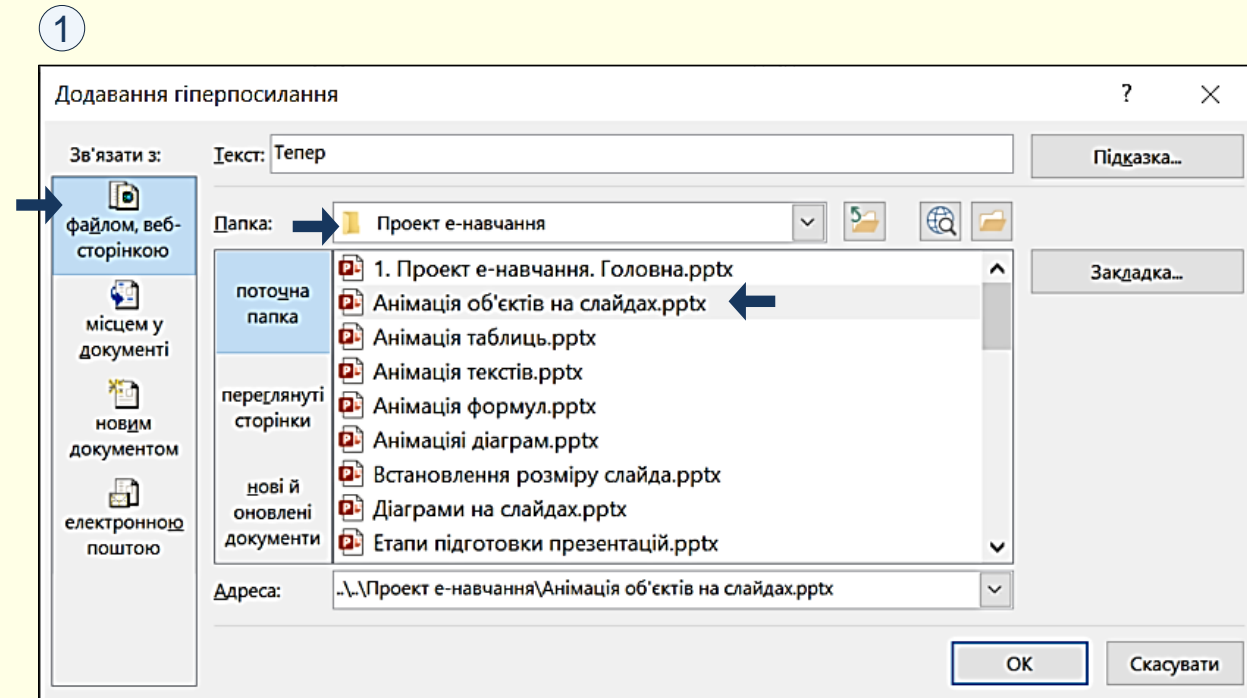
Гіперпосилання на зовнішній файл

Послідовність дій по створенню посилання на файл, що знаходиться по-за підручником, майже не відрізняються від дій по створенню внутрішнього посилання. Відмінність полягає у визначенні місця розташування файлу, на який здійснюється посилання.

Так само спочатку необхідно виділити об'єкт (текст, малюнок, фотографію тощо), наприклад, виділено текст *Анімація об'єктів на слайдах*. Після чого необхідно виконати команду *Вставлення* → *Посилання* → *Вставити посилання*.

Відкриється діалог *Додавання гіперпосилання* ¹, в якому в групі *Зв'язати з:* обрати опцію *Файлом, веб-сторінкою*. У полі *Папка:* розкритого списку необхідно обрати папку на ПК, у якій зберігається потрібний файл, наприклад, > *Цей комп'ютер* > *Локальний диск (D:)* > *Документи* > *Проект е-навчання*. У центрі вікна відобразяться всі файли, що зберігаються в цій папці. Клацанням необхідно обрати потрібний, ввести підказку та натиснути ОК. Посилання буде встановлено.

Посилання на зовнішні файли мають той суттєвий недолік що ці файли з різних причин можуть бути вилучені або переміщені в інше місце. Наприклад, розробник підручника ніяк не може контролювати стан файлів у мережі. Другий недолік – неможливо зробити посилання на частину зовнішнього файлу (на декілька сторінок документу Word, на частину слайдів презентації PowerPoint, на якусь сторінку Сайту тощо).

У більшості випадків вирішити цю проблему можна у такий спосіб:

1. Зробити копію всіх необхідних матеріалів із зовнішніх файлів;
2. Розмістити ці копії на окремих слайдах і додати їх у кінець підручника;
3. Зробити внутрішні посилання на ці слайди.

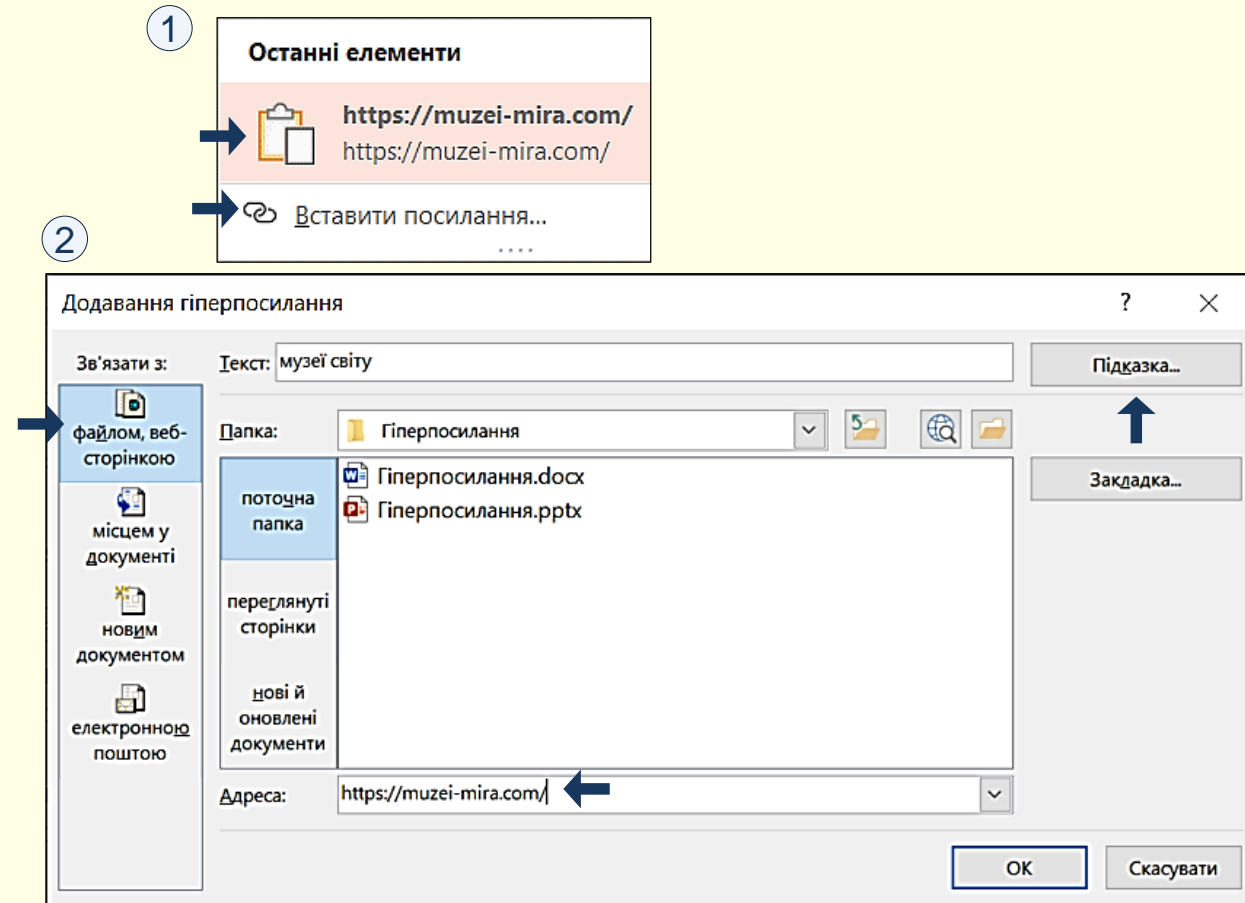
Але якщо розмір файлів занадто великий для пересилання по Мережі та їх використання в режимі онлайн, або для здійснення віртуальних екскурсій по музеях і пам'ятках архітектури тощо все ж таки знадобиться зробити зовнішні посилання безпосередньо на веб-сторінки.

Гіперпосилання на веб сторінку

Перед створенням посилання необхідно переглянути потрібну веб сторінку щоб впевнитися у її існуванні та працездатності і скопіювати її адресу.

Далі на слайді необхідно виділити текст або об'єкт, до якого буде додано гіперпосилання, наприклад, виділено текст – *музеї світу* та виконати команду *Вставлення* → *Посилання*. Якщо у буфері обміну буде знаходитися адреса веб-сторінки, то відкриється діалог ①, у якому можна обрати цю адресу і посилання відразу буде встановлено. Однак до посилання не буде додано пояснення. Щоб додати пояснення необхідно обрати команду *Вставити посилання*. Відкриється діалог *Додавання гіперпосилання* ②, в якому в групі *Зв'язати з:* обрати опцію *Файлом, веб-сторінкою* а в поле *Адреса* – ввести адресу веб-сторінки, у прикладі це <https://muzei-mira.com/>. Після додавання підказки посилання може виглядати так [музеї світу](https://muzei-mira.com/).

Настроювання дії

Керування е-підручником зручно здійснювати кнопками, за якими закріплено певні дії. Клацання по такій кнопці приводить до виконання дії. Наприклад, на кожному слайді доцільно розмістити кнопку, клацання по якій завершує роботу з підручником і виходить з нього.

Зазвичай кнопки дій розміщуються на слайдах у тих-самих місцях. Наприклад, кнопку *завершення роботи* та виходу доцільно розміщувати у правому нижньому куті слайда. Зображення кнопок можуть бути будь-якими, з написами або без написів. Бажано, щоб ці зображення були "інтуїтивно-зрозумілими", тобто по зображенню можна зрозуміти, яка дія буде виконана.

Кнопку можна нарисувати самостійно, або використати готове зображення. Їх можна знайти в колекції *Фігур* ① або *Піктограм* розділу *Ілюстрації*. У цьому проєкті використана кнопка .

Після виділення кнопки необхідно виконати команду *Вставлення* → *Посилання* → *Дія* ②. Відкриється діалог *Настроювання дії* ③, в якому потрібно встановити перемикач *Перейти за гіперпосиланням* і з розкривного списку ④ вибрати потрібну команду. У прикладі обрано команду *Завершити показ*.

У діалозі можна також обрати звук, що буде супроводжувати виконання команди.

